

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciones Sive Conceptvs Theologici, De Praecipvis Omnivm Sanctorum Festiuitatibus, ab omnium Sanctorum Festo ad Pascha vsque occurentibus

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1614

In commemoratione omnium fidelium defunctorum. De morte, eiusq[ue]
memoria. Orandum pro defunctis, & pro quibus deq[ue] purgatorio vbi sit,
& eius pœnis. Filiorum ingratitude in parentes. Hæreticorum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54700)

tum aspiramus; cursum nostrum dirigite, ut per-
tissimi nauæ in tempestatibus nobis affulget, &
exoptatæ cynosuræ, lumen nauigantibus præbet
& lucidissimæ lampades, felices Viatores, qui post
tot confectâ itinera in patriam tandem peruene-
ritis; cum nos miseri hic etiamnum peregrinamus
licet interea dum in terra hac exilij versamur ad
perpetuam hoc quietis domicilium aspiremus; con-
ducite nos, dirigite iter nostrum, vias nos edocent
per quas ambulantes peregrinationem nostram
peragamus. Sed ô Sancti felicissimi iterum nobis
mementote, pro nobis intercedite & quoniam ani-
mæ, in Purgatorio adhuc detinētur, & oculos suos
in vos & nos etiâ conijciunt, vestraque suffragia,
simul nostra efflagitant; nostra vestris vota con-
iungimus, proque ijs vnanimi oratione, vestra glo-
ria valedicentes, dicimus, *Requiescant in pace.*

IN FESTO COMMEMORA-
TIONIS OMNIUM FIDELIUM
Defunctorum.

*Requiem eternam dona eis Domine, & lux perpetua
ceat eis.*

FIGURA.

2. Reg. 1.

FELIX ille Princeps Dauid, qui ex humili ouium
pastore ad sceptrum Iudæe euectus est, aucto
fortissimos Israel vna cum Saule & Ionatha in
montibus Gelboe occubuisse, lachrymabundus,
ac suspirans, suos omnes ad ieiunia, suspiria, & li-
menta inuitabat, singultuque verba interrumpere
huiusmodi lesso defunctorum miseras deplora-
bat; *Considera Israel pro his qui mortui sunt super excel-
sa tua vulnerati: Inclyti, Israel, super montes tuos inter-
fecti sunt: quomodo ceciderunt fortes? Quomodo ceciderunt
fortes*

fortes in pralio? Ionathas in excelsis tuis occisus est? Quo-
modo ceciderunt robusti & perierunt arma bellica! Ipsum
mihi hodierna die facere videor. Audiens enim, a-
cerbo omnes Pontifices, Reges, Principes, tot vi-
ros illustres & nobiles qui mundo vnquam vixê-
re, fato occubuisse; plorans & ingemiscens, fideles
omnes, ad plorandum, ieiunandum, & orandum
inuito, omniumq; auribus voce intensa in clamo:
Considerate obsecro Christiani pro his, qui ferali
mortis iaculo sauciati in cœmeterijs vestris sepul-
ti requiescunt. Respicite tot nobilitatis insignibus
illustres, diuitijs affluentes, doctrina & scientia
celebres, qui in tumulis modo iacentes in putredi-
nem & vermes conuersi sunt. Intuemini quot Mo-
narchæ potentissimi, quot mulieres speciosissime,
quot nymphæ, quot Helenæ, quot Lucretiæ in pul-
ueres & sordes redactæ, in sepulchris vermes, Bu-
fones, & vyperas saginent? Horum mecum casum
deplorate, ieiunia pro animabus eorū vobis indi-
cite, preces pro ijs ad Deū fundite, sacrificia offerri
curate, vestrisq; suffragijs eisdem succurrite. atque
hoc potissimum die qui omnium fidelium defun-
torū exequijs obsequijsq; ab Ecclesia destinatus
est: die, quo commune pro omnibus mortuis fu-
nus indicitur, quo templorum parietes lugubrem
amictum præferunt, campanæ tristem sonum e-
dunt, & quo ipse funebrem pro ijsdem orationem
facturus huc ascendi. Paracletus Spiritus sua nobis
gratia ac Deipara Virgo suis apud Filium precibus
adesse dignentur; quam Angelica proinde saluta-
tione compellemus *Aue Maria.*

Salomon ille Regū & mortalium omniū sapien- *Eccles. 14.*
tissimus cū probe teneret, quantum homini mor-
tis memoria vtilitatis afferret, quamq; ei ad salu-
tem necessaria foret, omnibus omnino hominib⁹

D 2 ait:

ait: Memor esto quoniam mors non tardat, & testamenti inferorum quoniam monstratum est tibi. quasi dixisset. Noli perpetuam tibi vitam polliceri ô homo, aut annos spondere Nestoreos, sed mortis tuæ nunquam non memor vitæ, & cogita iâ à fascibus exitus fores tuas pulsari; ac proinde dispone domus tuæ testamentum conde, deq; sepulchro tuo quid fieri velis constitue. In horum verborum sensu Iansensius interpretationem sequor, qui pro ea qua prædictum fuit literarum sacrarum cognitione per verbum *inferorum* sepulchrum dixit significari, ita vt sensus sit. Memento quicumq; demum sis ô homo, & quicumq; in loco degas, mortem tibi nocte dieq; instare, astare, citatoq; gressu te insequi, vt te semel comprehendat.

Apo. 6.

Egregium nobis in hanc rem emblemata in Apocalypsi sua suppeditat Ioannes, quo loco vidisse & testatur equum pallidum, & equitem eidem immitentem, cui nomen mors, cui super quatuor terræ partes & orbis cardines potestas data erat, omnia vt vindice gladio interimeret, & ipsas quin etiam bestias necaret. Mortem sc. equo vehementem vidit, vt eius celeritatem, quamq; citatis eadem gressibus ad humanum effundendum sanguinem, diuina iussa implenda, vitamq; hominibus eripendam, feratur, exprimeret.

In mundi exordio non nisi pedibus mors incedebat, iam vero equo infidet.

In ipso quidem rerum creationis primordio mors non nisi pedibus incedebat, ac quodammodo claudicans in longum mortalibus tempus vitam prorogabat, dudumq; morabatur antequam in noxios animaduerneret. Nongentos enim ac triginta Adamo ad penitentiam annos concessit. Noachum nongentis quinquaginta, ac multo etiam post diluuium ipsum tempore, persecuta est; nongentis & vnde septuaginta nouem cucurrit annis antequam Mathusalem

com-

comprehenderet. At iam infidet equo atq; ita ad
 cursum edocta est, nihil vt eadē fit celerius, nosque
 statim, interdū post annum, nonnumquā post de-
 cem, viginti, triginta, comprehendat; ac longissi-
 mū quo eam fugere possimus tempus octoginta,
 ad summū centum sint anni: quibus euolutis tan-
 dē inuitis etiam manus iniicit, atq; ad supplicium
 rapit etiam reluctantes. Vnde bene ac vere dixit o-
 lim Sapiens, *Memor esto quoniam mors non tardat.*

14. Ecclef.

Babylonijs, vt mortis celeritatē & instantiā ad
 oculum exprimerent, mos erat, ipsa qua Rex eorū
 inaugurabatur die, quatuor regio throno auiculas
 appendere, quæ cōtinua alarū agitatione ac vola-
 tu ante Regis triumphantis ac gloria tumētis ocu-
 los expirarent. Hoc illi Regem facto edocere vole-
 bāt, vitā hanc nostram fragilē ac nimis eheu! fuga-
 cē esse, eamq; ad instar auis per aëra celerrime præ-
 teruolantis pertransire, & mortē eidem perpetuo
 insidiari ac de loco in locum assidue insequi; vt po-
 te quæ & regibus aut orbis Imperatoribus parcere
 nesciat. De huius porro veritate historix vsq; ad
 eo mihi nō constat, & quāuis Alexander ab Alexā-
 dro eandē litteris consignarit, dubito tamen num
 illa sua eā auctoritate valeat astruere. Sed hoc scio
 de Ecclesiæ Romanæ esse consuetudine, in solenni
 Principis eius, id est, summi Pōtificis, inauguratio-
 ne, vt mortis memoriā vitæq; fragilitatē in mentē
 ei reuocaret, Spiritus S. vt credendū est instinctu,
 stuppam accendere, & hæc ei verba repetere: *Pater
 Sancte sic transit gloria mundi*: quasi diceretur, No-
 li Sanctissimæ Pater, noli inordinatē erga hanc vi-
 tam affici, mortē semper ob oculos habe, & cogita
 mundi huius gloriam instar stuppæ in momento
 trāsire, & similitudinem fumi in auras euanescere.

Alexan-
 der ab A-
 lexan. Ba-
 bylonio-
 rum mos
 in regum
 inaugura-
 tione.

Pia quæ-
 dam con-
 fuerudo in
 Rom. Pō-
 tificis co-
 ronatio-
 ne.

Cum Ionathas Mathathixæ fili⁹ dolo Tryphonis

1. Matt. 13.

circūuent⁹ interfectus esset, Simon frater eius, qui in illius locū dux cōstitut⁹ erat, corpus eius in sepulchrū trū suorū sepulchrum, q̄ in ciuitate Modin visebatur, intulit; utq̄ nomē ei⁹ æternū foret, & famā ad posteros trāsferret, superbū illi ac magnificū monumentū erigi iussit, septē pyramidibus innitū, qb̄us ingentes colūnas circūposuit, columnis vero arma & gentilitiæ nobilitatis addidit insignia, armis autē naues sculptas adiunxit, quæ ab ijs q̄ mare nauigarent, cōspicerentur: quæ omnia magno artificio singulariq̄ elegātia p̄fecit. Cur porro naues huic monumēta apposuit? ut æterno hoc opere posteritate comonefaceret vitā hominis hoc mundo similit̄ esse cursui nauis medio in mari nauigātis, atq̄ omnes illos qui tantā sibi in hoc mundo gloriā pepererūt, & tā celebre nomē ad posteros trāsmisere, eādē omnino celeritate mare hoc percurrisse. Huc visus est allusisse Iob cū diceret, *Pertransierunt quasi naues*, neq̄ enim tanta celeritate naues ab aquilonibus & flantibus Austris agitate feruntur, quam fugiant improborum dies in hoc mundo, quorum vita instar fumi euauit.

Iob 9.

Vita hominis instar fumi.

Psal. 101.

Sap. 5.

Mundus diuersorio comparatus.

Regiam hanc cogitationem menti semper insculptā gerebat regius vates, & numquam non ingemiscebat dicens, *Defecerunt sicut fumus dies mei*. Filius & successor eius Salomon idem pene semper animo voluebat, aitq̄ impios apud inferos hanc vitæ breuitatem semper deplorare, atq̄ his quæramonij vti: *Quoniam spes impij tanquam fumus, qui a vento diffusus est, & tanquam memoria hospitij vniuersi diei pretereuntis, cuius memoria, quamprimum in diuersorio egressus est, euanescit.*

Apposite sane Videmus namq̄ quotidie quantū hospites viatoribus hospitium intrantibus honorem exhibeant, quam diligenter eis omnia necessaria

cessaria subministrēt, & quā sedulo illis obsequantur, interea dū apud eos diuertunt; sed statim ut profectiōē illi adornare incipiunt, & expensarum rationes subducuntur, quā care omnia æstimant, quā exacte singula cōputant? mox vero ut domo egressi sunt, nulla amplius apud eos horū viget memoria; adeo ut multum se illis honoris exhibuisse existimēt, si vel affixa parieti exteriori tabella eorū memoriā conseruent, hac addita epigraphe, Tali mensis die atq; tali anno ille hīc nobilis, ille Princeps diuertit, tali die talis hoc hospitio Dux exceptus est. Mundus hic, Auditores, verissimum diuersorium est, qui nos interea dum hic peregrinamur, in introitu & exordio humaniter admodū habet, & dū vitæ moras in eo trahere oportet, magna voluptate perfundit: sed in vitæ exitu tyrannum se illis exhibet, nudos & vdos in sepulchrū velut in pistrinū cōpingens; adeo ut postquā semel pedem hinc eos extulisse contigerit, maiorē eorū memoriā nō habeat, q̄ si vnica tantū hora apud eū diuertissent: ut magnū quid se fecisse arbitretur, si aliquod interdum eorum monumentum templorū columnis affixum videatur, & sane ipsa Epitaphia, bases, obelisci, pyramides, quæ in sublime erectæ superbiunt, aliud nihil sunt, quam inscriptiones funebres, & tituli hospitiorum, ut ex ijs transeuntes colligere possint, talem hīc Præsidentem, talem Episcopum, talem Principem hospitio exceptum esse. Dicite ergo, num iure meritoq; dixerit Sapiens,

Memor esto quod mors non tardat.

*Eccles. 14.
Platonis
Apophth.*

Ingenij ac doctrinæ Princeps Plato dicere solebat, prudentes ac sapientes sibi scholam quamdam cōstituere, in qua aliud præter vitæ breuitatem, & mortis celeritatem non doceretur; eiusque meditationem veræ, ac germanæ quoddam Philosophiæ

phix genus esse; stolidos vero ac fatuos academi-
 obliuionis, quod numquam mortis ac nouissimorum
 recordarentur, semperq; de vita proroganda
 cogitarent. Est enim vero verius, probos, ac virtu-
 tem colentes viuendo sensim mori; improbos ve-
 ro & nefarios moriendo viuere, vitamq; semper
 sibi proponendo mortem pedibus conculcant,
 quibus nimirum displiceat, vultus eius furoris
 minas intueri: aduersus quos exclamat Prophe-
 ta Dauid, mortē illis interminatus, *Veniat mors super*
illos, & descendant in infernum viuentes. id est, Imper-
 tandem aliquando Domine superbis illis & effro-
 natis peccatoribus mors; & quoniam ipsi eandem
 pedibus substrauerunt, fac obsecro, vt ipsa illos
 tandem etiam substernat; & quoniam nunquam
 eius in vita memores fuere, iure ac merito idcirco
 ad inferos descendant viuentes. Irascitur ecce
 peccatoribus pius ille Rex, quod mortis nullam
 memoriam haberent: Deus autem grauius pro-
 pter hoc ipsum nonnumquam exacerbatur.

Psal. 54.

Cant. 1.

Amans ille sponsus in Canticis colloquitur cum
 dilecta sua instituens, subiratus in ipso exordio vi-
 detur, & acerbioribus eā verbis allocutus: *Si igno-
 ras te: o pulcherrima inter mulieres, egredere & abi.* Re-
 ferri possunt tropologice verba hæc ad Deum, qui
 dilectam sibi sponsam animam sc. illis interdum
 alloquitur, quorum sensus & medulla hæc est: O
 anima que inter creaturas omnes pulcherrima es,
 si inani te cogitatione abripi finis, nec tuam fragi-
 litatem agnoscis, & quæ sis vel vnde, aut quam vi-
 lis, ignoras, nec vniquam mortis aut Dei tui remi-
 nisceris; *egredere è domo mea, & abi* procul à con-
 sortio sodalium meorum, à quo te, ni te cognor-
 posthac excludo: *Dura & aspera,* inquit in hæc ver-
 ba Bernardus, *inrepatio hoc quippe verbum serui an-*

*Bern. sup.
 30. sup.
 Cantic.*

dire solent à valde irascentib. & indignantibus dominis: vel ancilla à dominabus suis cum grauitèr illas offenderint: Exi hinc, exi à me, egredere à conspectu meo, & à domo ista. Hoc ergo verbo aspero & amaro satis nimiumq; increpatorio vtitur modo sponsus contra dilectam, sub conditione tamen si seipsam ignorauerit.

Cum Dominus apud Ierem. calamitates & infortunia, quæ Ioachim regi peruersissimo & idololatræ impendebant, prænuntiaret inter ceteras minas intentauit sepultura asini eum sepeliendū; dicere vult, inter Monumentū regis huius, qui adeo superbijt, & ceruices tā sublime erexit, ac sepulcrū asini, quo nullum animal, aut vilius, aut abiectius, nullū omnino discrimē futurū. Quid hoc sibi vult? quis audiuit vnquam asinos fuisse sepultos? Referunt quidē historiæ Bucephalum Alexandri equū regio mādato terræ mandatū esse, at de sepulto asino nulla vsquā apud scriptores fit mētio. Et nihilominus De⁹, q̄ mentiri non potest Ioachim regi asini sepulturā cōminatur. Dū omnes loci huius cōfūlo interpretes, nullus est, q̄ melius meo gustui satisfaciat, quam Glossa interlinearis, quæ hoc sensu verba hæc exponit: *Sepultura asini, sunt stomachi canum & ferociū bestiarum, & aues rapaces.* Per hanc igitur cōminationem signare voluit Deus, Insolentē, & arrogantē hūc regē terræ in viscerib. nō sepeliendum, q̄ terreneꝝ suæ originis semper immemor existisset, sed quoniā instar bestię & instar asini vixit, asini quoq; ritu sepulturæ mandandū: qui quoniā terrā nunq̄, vt matrē voluit agnoscere, nec lutū, vt principiū ort⁹ sui intueri; ideo terrā eū loco filij nō habiturā, nec lutū sepulturæ locū ei cōcessurū, sed canū, leonū, aut alteri⁹ cruētē, cut carniore bestię stomachū loco tumuli ei futurū. O mīas horrēdas: Magnus ille Patriarcha Abraham, ne hanc à Deo

Ierem. 22.

Gen. 28.

cōminationē audiret, mortis memoriā animo uigiter inscriptā gessit. Primū namq; quē possedit egrū in sepulturā suam & Sarę vxoris destinauit, ut nobis ostenderet, primā animę curā & intentionē esse debere, mortis perpetuo reminisci, ac sepulchrū suū ob oculos nunq̄ non habere. Placet p̄t̄ ille conceptus, uti & hic quem mox subnecto.

Leuit. 1.

Voluit in Leuitico Deus, locum cinerum, in quo & immolatarū auium plumę congregabantur, ad orientalem non a. ad occidentalē plagā vergere. *plumas projiciet prope altare ad orientalem plagam in loco in quo cineres effundi solent.* Quid vobis locus cinerum aliud denotare, q̄ sepulchrum videtur, q̄ omnes penitus diuitię, honores, voluptates, & q̄ vitę nostrę delicię, q̄ ad instar plumarū sunt, quib. homines supbiēdo in altū efferūtur, cōiiciuntur? homines nāq; verę quædā aues sunt ad mortē destinatę, quęq; omni momēto & hora crudelissimi vtrici & carnifici in sacrificiū immolantur, sed mysterio carere non existimo, q̄ cinerum ille locus ad orientē situs sit: docemur n. cineres & putredinē semper nobis ob oculos, quos designat Oriens, non verò à tergo, cuius imago est occidens, veritari debere, ac mortis memoriā menti penitus insculpendam esse, & nunquam animo deponendam.

Atq; hinc est, q̄ Sancta mater Ecclesia quę omnium fideiū defunctorū hodie cōmemorationē celebrat, ut mortē nobis in mētē reuocaret, nosq; ad preces p̄ defunctis effundendas cohortaretur, hęc nobis formulam p̄ponat; *Requie aternā dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.* Libera eos purgatorij ergastulo pœnas eorum minue, aut potius penitus rescinde, ut in lucis regione constituti, te, qui verum lumen es, videre mereantur. De lugubri hac materia hodierna die ad vos verba faciā. Et quoniam

niam dies hic non nisi mortuis & defunctis sacer est, & nos mortales fumus, de nulla re alia, quam de morte, deq; suffragijs pro defunctis hic loquar.

Principio igitur ipsa mortis memoria Christianis omnib. in primis necessaria est ac perutilis, quæ nobis idcirco toties tãq; diuersis rationib. inculcatur. Hæc n. vna præ plurimis alijs cogitatio, modo cū vtilitate ac debita raõe adhibeatur, omnẽ vitæ nostræ seriẽ dirigere potest ac moderari. Verum a. medicere ipsæ docebunt historiae. Plut. enim cum Traianum Imp. qui eius olim discipulus extiterat, missa quadam epistola docuisset, quas virtutes sectari, quæ nã vitia fugere, & quib. eum rationibus laudabilis ac boni Principis officiũ implere oporteret. post varia quib. id confirmat præcepta, facile eũ omnia impleturũ dixit, si vnica mortis ad hæc omnia accesserit memoria: *Ego scio, inquit, quod hæc omnia feceris. si tui nunquã oblitus fueris*, i. conditionis & originis tuæ, & si memineris q̃ fragilis hæc vita sit, quãq; cito splendor eius ac pulchritudo euanescat. Et sane quis nõ miretur, aliud à tanto Philosopho p̃ceptũ tanto Imperatori ad tam vastũ & late patens imperiũ prudẽter ac sapiẽter administrandum, datũ non esse, q̃ vnica mortis meditationẽ.

Accedit adhæc q̃ superbos & insolentes animos intra moderationis limites cogat, & quodãmodo retundat, verãq; animi demissionẽ hominib. inferat. Hinc in Machabæor. historia legimus, superbũ illũ & arrogantẽ Antiochũ cum à vermib. se depasci videret, & à morte instante vrgeri, in hæc verba q̃ candido signanda sunt lapide prorupisse. *Iustum est subditũ esse Deo & mortalẽ non paria Deo sentire*, suamq; fortunã cū diuina nõ cõparare. Quãtã igitur vtilitatẽ affert mortis & nouissimorũ meminisse?

Salomon quoq; rex, quo nullus vnquam exstitit sapien-

Mortis memoria hominib. perutilis est. Plutarchi Epist. ad Traian.

Memoria mortis vnicum aduersus superbiam remediũ.

2. Mach. 9.

Sap. 7.

sapientior, quoties eū vanitas & mētis elatio ex
humilitatis terminos abriperent, vt earū impetu
retardaret, hoc ipso frāno vsus est, atque his se
medijs prælijs verbis allocutus, *sum quidem: & mortalis, homo similis omnibus*; quid enim est, quod
me à vanitate aliorum abripi sinā, cum mihi quæ
que moriendū fit & impiæ huic paræ & carnis
non secus ac reliqui mortales obnoxius sim, & a
sepulchrū vna cum ipsis condemnatus. quam
igitur pdest mortis memoriā ante oculos habere

Actor. 14.

Barnabas & Paulus Salomone Rege in hoc
inferiores fuere: cum enim essent Lystris (que civitas
Lycaonię, ac S. Timothei patria est) & ciues eos
propter miracula, q̄ virtute & cooperatione Deo
diderant, vti deos quosdam suspicerent, colerent
adorarēt; ad inanes has laudes reprimēdas, & po-
pularis glorię faustus procul à se reiiciendos, mor-
tis memoriā, velut singulare quoddā antipharmā-
cum adhibuere, discisis tunicis eorum insolentia
increpantes, *Viri quid hac facitis, & nos mortales se-
mus, similes vobis homines*. Ad eundem modum & tu
ō homo, vt omnia in tuā vtilitatem interpretemur,
cur mundū quando diuinis te mactat honoribus,
teq; ad inanem gloriam sollicitat, à te non reijcis,
aut compefcis dicens, *Quid facis munde? quid cogitas?*
an ignoras mihi propediem hinc esse discedendum?
nescis me iam à multis annis, ab ipsa etiam
natiuitate, sepulcro viuere destinatum.

Gregor. Turonens.

Carolus, qui rerum gestarum gloria inclytus, ac
multis victorijs nobilis Magni cognomen cum in-
uenit, cum in extremo vitæ articulo constitutus à
suis rogaretur, ecquæ insignia, quænam arma, aut
quorū trophæorum imagines, in tot victoriarū, ac
luculentorū facinorum memoriā, sepulchro af-
figi vellet; respondit, referente Turonensi Grego-
rio

rio, sola se mortis insignia cupere: quæ nimirum omnes illius victorias in nihilum redegit, conculcasset, deq; se victore triumphum egisset. Non *Gen. 4.* petijt Ægypti pyramides, non quæsiuit Mausolæa Carie, non ambiuit regalia insignia, non signa bello parta, victrices Rom. Imperij aquilas, non scepra, non diademata, non denique perennitatem rerum gestarum gloriam, quæ apud posteros immortalis haberetur; sed vnicâ mortis memoriam. Sola ecce mors deiicit & debellat eum, qui totum, qua patet, orbem nominis sui fama compleuerat, & armorum terrore concusserat. O factum vere regium! & Epitaphium penitus diuinum.

Impius ac sceleratus Cain ex quo parricidali fratrem peremit manu, toto tremuit corpore, ac nunquam non timuit; putabat enim se ab omnibus quicumq; se inuenissent occidendum: sed ait ad eum Dominus. *Nequaquam ita fiet, nam omnis, qui occiderit Cain, septuplum punietur.* Posuit n. in eo signum, quo viso nemo in eum manus auderet mittere. Hic sudant interpretes, & magnopere laborant, in signo hoc inuestigando. Hieronym. sane, & Ambrosius, & Tostatus optime mihi hic ad gustum faciunt, in quorum trium virum sententiâ equidem libens cõcedo, aiunt enim signum hoc tristem mortis memoriam fuisse, quæ mirum adeo eum consternabat, ac terrefaciebat, toto vt corpore tremere, atq; ita quicumq; eum viderent, manus ab eo continerent. Hæc cū auditis, cogitate Auditores, omnes nos esse velut quosdã nefarios ac scelestos Cains eiusdẽq; q̃ ille parricidij reos: toties quippe fratrem nostrum, id est proximum innocuum verbis, facto, tamq; varijs modis occidimus, vt sane mirum sit, si omnes in nos creaturæ ad vindictã summendam nõ insurgãt, & ipsi quin etiã demones nos è medio

*Hieron. ad
Damascum
Ambros. l. 1.
de Cain.
Gen. 4.*

medio non auferant. Sed benignus ille parens illud
 signum quoddam ad nostri cōseruationem ad-
 uenit, ipsam sc. mortis memoriam, quæ iustos
 seruantissimos æqui tremere & exalbescere leti-
 cogat: vt hâc visâ, dæmones, ne quod nobis detri-
 mentum afferant, atq; ipsa in primis superbia & in-
 solentia, cæteraq; peccata omnia sese contineant.
 In primis namq; diuina illa mortis recordatio
 insolentiam comprimit, fastum mentibus euellit, in-
 phum minuit, veram cordis humilitatē generat.
 ipsoq; facto animas penitus mortificat. Lepida hi-
 storia.
 Gregor. Nysseni referam. Hic n. cum quodâ tem-
 pore verba illa Euangelij, *Qui vult venire post me
 abneget semetipsum, & tollat crucem suam* exponeret, &
 interrogareturq; deinde à quodam suo discipulo, quid
 esset sui ipsius abnegatio, & propriæ voluntatis
 abdicatio, ad cœmeteriū eum misit, in quo vane
 defunctorū caluariæ, craniâ, ossa membraq; sparsa
 erant, præcepitq; vt varias in eadem calumnias ex-
 oneraret, quo facto ad se reuerteretur. Adolescens
 tanti Patris verbis morē gerens, ad cœmeterium
 properat, ac mille iniuriarū & cōuitiorum plautra
 in ossa illa cōijcit, dicens, Vah ossa putida, putrida,
 à vermibus exesa, carne nudata, viperis scatentia,
 vah informia cadauera, vermium receptacula, ac
 bufonū domicilia: vah ossa latronum, sicariorum,
 sacrilegorum. Post varias deniq; contumelias nullo
 accepto responso ad S. Præsulem cum reuertē-
 set, eodem ab illo rursus destinatus est: sed vt iam
 mutata voce varijs eadem ossa encomijs exorna-
 ret, & laudib. cœlo tenus efferret. Obsequitur ado-
 lescens, & ad cœmeterium reuersus, commutatis
 vocib. plurima in eadē effundere præconia, varijs-
 que ea laudib. extollere incepit. Hem ossa insignia
 & ve-

Lepida hi-
 storia.

Luc. 9.

& vere illustria! hem pectora vere regia! hē capita Monarcharum, corpora generosa Principum! hem ossa inuicta, ossa militū ac ducū! atq; infinita alia laudū genera ingeminans; nullo accepto responso ad Gregoriū reuersus est. Petebat deinde Præsul, qd adhuc viruperia vel encomia, defuncta alia & semiputrida ossa respondissēt. Nihil ōnino, inquit ille, subintulit Greg. Vade & tu quoq; fac similiter: quacunq; demū iniuria, cōtumelia & opprobrio accepto, vel quibuscunq; auditis p̄conijs permoueri noli, dissimules, teq; velut insensibilē geras: atq; ita fiet, vt vere mortificatus appellari, & teipsum; propriamq; voluntatem abnegasse dici possis: ac tum perfecte didiceris, quid Euangelica sui sit abnegatio.

Idipsum vos hodierna die facere vellē Auditores: vellem inquam vos cœmiteria adire, ac mortuorum ossa curiosius intueri. Ingreddimini igitur funesta illa mortis palatia, accedite ad illa cadauerū receptacula, inspicite brachia illa carne nudata, membra illa à vermib. exesa, ossa illa semiputrida ac scœtentia, atq; ex ijs, vos alloquor, qui tam iniquo iniurias animo accipitis, & laudib. vestris auditis in tantum insolefcitis, Christianam mortificationem discetis. Ossium namq; horū inspectio ac mortis recordatio singulare aduersus superbiā remedium est, quo nimirum anima aduersus omnes mundi ac Satanæ impugnationes inexpugnabilis redditur: quod veteres nobis sub fabulæ cuiusdam inuolucris liquido satis demonstrarunt.

Antæus ille, Terræ filius, de gigantum stirpe pro- *Eustat. 6.*
genitus, dum cum Hercule lactatus in terram procumberet, & matrem illam exoscularetur, vires ei & robur restaurabatur: sed statim vbi in altum caput efferebat, imminutis iterum viribus ab Hercule prosternebatur. Sed fabulæ re-

licto cortice, veritatis quæ in eo latet nucleum aperiamus. Dico igitur idem omnino accideret tibi, qui animos gerit giganteos, & de singulari quadam fortitudine præsumit: dum enim terram intuetur, oculosq; in Esse suum conijcit, simulque considerat quid sit, vnde venerit, & in quid ducendus nullus omnino reperiri potest hostis, & tentatio, quæ eum vincat, expugnet, aut prostrat: at si inani quadam præsumptione in elatione se abripi patitur, & nubes & inania captat, se ipsumq; sese contendit erigere, deniq; si ignoret quænam sua sit origo, & vnde venerit, neu morte oculos habet, vincitur, superatur, iugulatur. Oportet igitur sanctam mortis memoriam!

Mortis
memoria
aliarum
rerum ob-
liuionem
generat.

Gen. 25.

Verè dixit Sanctam: nam præterquam quod detos & superbientes retundat, omnium omnino contemptum & obliuionem etiam inducit. Docuit id me magnus ille Doctor Hieron. qui inter cetera quæ ad bene laudabiliterq; vitam instituendam ad matronam quandam Romanam scribit, hoc habet, *Facile contēnit omnia, qui se semper cogitat, & moriturum*: in quam materiam & sacra mihi litteræ egregium suggerunt conceptum. Pilosus ille Esau cum de venatione rediens fame propemodum enecaretur, propter vile quoddam lenticule eduliū primogenita sua vendidit: Cogitabat enim lecum, satius esse eisdem cedere & viuere, quàm isdem conseruatis fame emori; dicēs, *En morior, quid mihi proderunt primogenita*. Sola itaq; mortis cogitatio & apprehensio ad tam iniquam venditionem Esau compulit. O Christiane, ni Esau ipso deterrere audire velis. dic interdum, mortem in medio huiusmodi cursu ob oculos versans: Inter paucos ecce dies mihi è vita abeūdum est, quid ergo mihi proderunt diuitiæ, dignitates, ac tot beneficia? Hoc scilicet

scilicet sapius animo voluebat pius ille Rex, cum diceret interdum; *Diues cum interierit, non sumet omnia, neq; descendet cum eo gloria eius.* Haecenus quidem quæ de hac mortis memoria dicta sunt è sacris codicibus deprompta sunt, profanas iam tempus erit proferre historias.

Psalm. 48.

Philippus Macedonum Rex cum tempore quodam, referente Plutarcho, palæstram, in qua Græci luctabantur, ingressus esset, & inter luctandum ad terram prosterneretur; iacentis sui imaginem scite in arena expressam videns, quamq; parū loci occuparet cōsiderans, iocando cœpit dicere: *O quā minimam terræ partem natura sortiti, orbem appetimus vniuersum!* Audite, audite inquam, cupidi mortales, quibus totus qua patet orbis non sufficit, quorumq; æstuans desiderium vniuersus mundus minime implet, regia illa verba; ac vobis exiguū illū locū, quem tandem post laborum vestrorū finem hæritate acquiretis, sepulchrum sc. septenūm pedum ob oculos ponite. Huc quidam Prophetarum veterum respiciens ait, *Vide vias tuas in conualle:* quæ verba LXX. nostro proposito aptius transtulerunt, *Vide vias tuas in sepulchro.* id est, cogita tecum ô homo, quam exiguum tibi post mortem paratum sit domicilium, vt non nisi septem tibi pedum spatium ad ambulandum concedendū sit.

Plutar. in Apophth.

Ierem. 2.

Iulius Cæsar cū Magni Pompeij, quæ cane peius & angue hæctenus oderat, cuiusq; auidissime sanguinem & mortem sitierat, caput, quod Ptolomæi Aegyptiorum Regis Eunuchi ad eum deferebant, coram esset intuitus, fortunæ vices demirans, illacrymatus est: tacite namq; secū cogitabat, ad quātam calamitatem exitiumq; deuenisset ille, quem tā lætis paulo prius flabris fortuna afflauerat, qui omnes mundi limites armorū suorū terrore concusse-

Plutar. in Apophth.

cusserat, & nominis sui fama compleuerat, & eius
 ius vniuersi imperium ac vocem omnes Africae
 Asiae Reges, & maxima senatus pars sequebantur.
 Quis vestrum adeo ferreus & adamantinus fuit
 rus est, cuius adeo durum erit pectus, cuius oculus
 adeo austeri & infracti, qui, cum hodie tot Reges
 tot Principum, Ducum, militum, capita verminum
 oppleta, situ obsita, putredine foetentia, & in can-
 res redacta videat, lachrymas contineat?

4. Reg. 9.

Principes Israel cum Iezabelem Reginā, quam
 prius ita superbam & insolentem conspexerant, in
 terra vt informe quoddam cadaver prostratam
 à canib. dilaniatā viderent; triste hoc spectaculum
 fortunæ variantis ludibrium, & horrenda Deum
 dicit demirati, ad inuicem dixere: *Hæcne est illa Ie-
 zabel*: Illa inquam Iezabel, quæ omnes nominis
 terrore & auctoritate consternebat, quæ Prophe-
 tās Dei vindice gladio ad mortem prosequeretur,
 quæ potentia suæ cornua in immensum tollebat?
 vbi nā modo illa corona; vbi nā nunc aula & Re-
 gius comitatus? vbi oēs priores honores? vbi oēs
 quas prius habuit diuitiæ & opes? An nō & nos ho-
 die, cum tot ossa, tot mortuorum crania, tot bra-
 chia, tot tibias per cœmeteria hinc inde sparsas
 sub saxis gementes, in sepulchris latitantes, que
 tamē tristes quædam reliquie sunt præstantiū ac do-
 ctorū virorū, & formosarū mulierū, videamus, an
 non inquam, lugubri hoc viso spectaculo dicere pot-
 admiratione poterimus: Illane sunt capita, que ante
 reis olim redimita diadematis vidimus? Illane ce-
 dauera corporum purpura, & cocco vestitorū?
 Illane linguæ tam disertorum oratorum? Illane vul-
 tus nympharū, quibus orientis gemmæ & omnia
 Arabia nemora ad ornatum non suffecere? Illane
 genæ quæ tantum sibi, purpurissæ, & stactes con-
 sumpsere?

Sed

Sed si mortui ipsi hodie loqui possent, si eorum ossa nostris responderent vocibus, dicerent profecto, quod olim in medijs ærumnis casum suum deplorans Iob Propheta dicebat: *Ego ille quondã opulentus, Iob 16. repente contritus sum, tenuit ceruicẽ meam, confregit me, & posuit me sibi quasi in signum.* Ego sum prudens ille senator, qui tot olim sententias & decreta tuli, tot aliquando homines iudicavi: Ego sum ille Martis pullus, alter Annibal, secundus Hector, qui tot certaminib. interfui, toties cum hoste confixi, tot victorias retuli: Ego sum disertus ille ac celebris Ecclesiastes, qui magno omnium applausu toties ad populũ verba habui, & ad cuius dicentis os cuncti ora obuertebant sua: Ego sum locuples ille mercator, qui tãtis partis opib. honestã familiã institui, & tã amplũ patrimonium liberis reliqui: Ego sum formosa illa Iuno, cuius pulchritudo omnes in admirationẽ & inuidiã traxit, quã tot proci ambierrũt, quãq. semper gemmis cooperta auro fulgens, bysso & coccino induta fui. Sed proh dolor! vnico omnia hæc momento euauerunt, fortuna nostra derepente mutauit, tristis nos omnes mors vsque ad ossa depasta est, ac feralis illa Parca irẽ suã iacula in nos velut scopum aliquem, detorsit. Repente contriti sumus, & posuit nos mors quasi in signũ.

Hæ sunt igitur voces, quæ hodie sepulchris egrediuntur, querele quibus cœmeteria resonant, clamores quibus tumuli concrepant, ac tristis oratio quã defuncti è bustarijs suis iã verminantes ad nos habent. atq. hæc vna è præcipuis rationibus est, cur Sancta Mater Ecclesia omniũ hodie defunctorum commemorationẽ instituerit, vt nimirũ de mortuis, cũ mortuis, in mortuorũ omniũ die verba faciẽtes, ipsi quoq. mortis recordaremur. altera vero eaq. oĩum potissima, vt illos ipsos defunctos

precibus & suffragiis nostris adiuuemus, idq; prefertim vulgari illa orandi, & bene precandi formula, *Requiem aeternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.* Hinc porro alteram concionis hodie aeternae partem, vt initio proposueram, exordiar.

Non est pro iis orandum qui in caelo gaudiis perfuuntur aeternis.

Hoc igitur tristi & funesto die, pro defunctis non orare oportet, nostrisq; suffragiis iisdem operantibus non quidem defunctis qui caelesti iam beatitudine perfuuntur & gloriae aeternae consortes facti sunt. neq; enim orationibus nostris indigent: nam teste Augustino, *iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre.* finis quippe precum & suffragiorum est, vt pro quibus oratur, oratione nostra bonum aliquod accedat, vel malum aliquod abscedat. cum vero Martyres sempiternae iam felicitatis copotes effecti sint, nullis omnino precibus opus habent. Quamobrem in vacuum omnis nostra cederet oratio, si pro iisdem oraremus, iniuriamq; non modicam illis irrogaret, qui meliorem ac feliciorem illis sortem deprecaretur. Deinde pro damnatis omnino non est orandum: id enim qui ageret, nae ille oleum & opus perderet; cum nimirum in inferno nulla procul sit redemptio, aut ne minima quidem solatii spectantiam vniuersis Sanctis pro iisdem apud Deum intercedentibus, poenarumq; minuendarum affulgere possit: atq; idem Augustinus scribere non timuit, se, si sciret animam Patris inferorum supplicio mancipatam esse, non amplius pro eadem quam pro Diaboli salute oraturum. Quamobrem pro iis solum orandum, qui adhuc in purgante illo igne emundantur, proq; iis solum diuinæ Maiestati vota facienda, ac nullo non tempore, nulla non hora pro earum redemptione ingeminandum; *Requiem aeternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Et sane ipsum Purgatorium, quonia eius iam mentio

tio incidit, quoddã spiritũ receptaculũ est, & animarũ pro quibus hodie nobis supplicandũ, ergastulũ. Nõ est porro necesse pluribus vobis, Purgatoriũ aliquod esse, verbis astruere: sufficit enim, si è sacris litteris, id ipsum cõfirmari, à Sanctõrum Patrum auctoritatibus stabiliri, à totius Catholici orbis assensu defendi, & è quinque Generalium conciliorũ decretis astrui possit, Concilio nempe Carthaginiensi, Toletano XI. Lateranensi sub Innocentio Tertio, & Florët. in quo Græci omnes simul & Latini coadunati fuere, & nouissime Tridentin: horũ quatuor vt Canones taceã, referã quæ in Conc. Cartha. Can. 95. scripta sunt: *Qui oblationes defunctorum, aut negant Ecclesiis, aut cũ difficultate reddunt, tanquã egentium necatores excommunicantur.* quo loco si omnes ij excommunicantur, qui orationes & oblationes pro defunctis non persoluant, ergo multo magis ij, qui ipsum Purgatoriũ negant; hæ namque preces præsupponunt aliquod Purgatorium esse.

Vnius vero Iosephi Patriarchæ Constantinopolitani, omniũ Græciæ Ecclesiarum primatis, testimoniũ hic puto sufficere, qd ad instar mille testium omni exceptione maius habendum est: hic enim in mortis articulo cõstitutus inter cæteros articulos fidei, quos moriẽs profitebatur, & Purgatoriũ se credere asseruit, ac manu propria signauit; cuius deinde professio ad posteritatem dimanauit. *Quoniam ad extremum vite mee deueni, idcirco pro meo munere dilectis filiis benignitate Dei meam sententiam his litteris palam facio: Beatissimum Patrem patrũ, ac summum Pontificem, Romæq; veteris Papam, Domini nostri Iesu Christi Vicarium esse concedo; atq; animarum purgatorium esse non inficio.* Quid hac fidei professione reperiri queat, aut clarius, aut efficacius? cui si quinque generalium Conciliorum accesserit aucto-

Afferitur Purgatorium auctoritate Patriarchæ Constantinopolitantis.

ritas atq; omnium quotquot vnquam vixerunt, Sanctorum Patrum, quis adeo impudens futurus est, qui Purgatorium audebit inficiari?

Non patitur temporis iā angustia, pluribus hic ostendere, pro defunctis orandū esse: cum omnino id docuerit antiquitas, omnes Sancti Patres id tenuerint, atq; vniuersalis id Ecclesia inuiolate semper obseruârit. Quot obsecro elapsa sunt sæcula ex quo Iudaicæ gentis gloria Iudas Machabæus contra

Mach. 12.

Gorgiam conferto prælio, & magna suorum de accepta, duodecim argentearum drachimarum millia, ad sanctam ciuitatem Ierusalem misit, qua sacerdotibus darentur, vt victimas pro defunctorum militum salute & animarum sospitate Deo offerrent? quod Iudæ factum latius scriptura educens, hoc tandem Epiphonemate concludit.

Ibidem.

Sancta ergo & salubris & cogitatio pro defunctis exoritur vt à peccatis soluantur. bis mille & amplius iam anni elapsi sunt ex quo hoc contigit. Sed aduersus hanc auctoritatem obijcere, libros Machabæorum non esse in Sacrorum librorum Canonem relatos, procul à vero est, mendacium spirat: neque enim aliis verbis Sanctus Augustinus vsus est, vt doceat pro mortuis orandum, quam his quæ modo ex hisce libris produximus. Et quamuis libri hi in canonem relati non essent, quod numquam concedimus, & non nisi historiales quidam libri forent, hinc tamen efficeretur, orationes, & suffragia pro vita functis iam à duorum annorum millibus, quod excurrit, in vsu fuisse.

lib. de cura pro mortuis.

Quantum etiam effluxit temporis, ex quo pius ille Senex Tobias, inter cætera quæ Tobie filio loquidabat præcepta, orandum pro defunctis docuit, cum ipso orationis limine his filium verbis admonuit: *Panem tuum & vinum super sepulturam iusti con-*

Tob. 4.

stina

stue: quasi diceret, Nunquam mortuorum obli-
uiscere fili mi, sed pro eorum animarum salute Al-
tissimum deprecare; cumq; iusti ex hac vita ad al-
teram decesserint, panem tuum & vinum tumulis
eorum apponendo; animabus illorum succurre.
Hinc notare vos velim, ab illo tum temporis se-
pulchris defunctorum panem & vinum apposi-
tum fuisse, vt pauperes, qui pro eorum salute De-
um obsecrabant, hinc sustentarentur. Tradidit
hoc Chrysoftomus, qui in alium locum ita scrip-
sit, *Cur post mortem tuorum pauperes vocas? cur presby-*
teros, vt pro eis velint orare, obsecras?

Chrysoft.
ho. n. 23.
in Matth.

3. Reg. ult.

A quot sæculis Galaaditę Saule & fortissimis Is-
rael interfectis, in eorum exequijs lacrymati sunt,
pullas vestes induerunt, & septē sibi diebus ieiunia
indixerunt? Cui rei seruiunt hæc pro mortuis iei-
unia, nisi vt iisdem placaretur Dominus, ieiunio-
rumq; merita defunctis applicarentur, & diuinam
iustitiam, si forte ob delicta quædam occulta ex-
acerbata esset, defunctis propitiam redderent, quo
eosdem Purgatorij eriperet ergastulis.

1. Cor. 15.

Iam mille sexcenti propemodū præterierē anni,
ex quo Apostolus gentium Paulus orationem pro
defunctis valide asseruit, Corinthiosq; edocuit.
ait enim: *Quid facient qui baptizantur pro mortuis, si*
mortui non resurgunt: id est, si non sit mortuorum
resurrectio, cur igitur pro mortuis oramus, sacri-
ficia offerimus, ieiunia nobis indicimus? Et sane
ipsum verbum *Baptizare* hoc sæpe modo in sacris
litteris accipitur: & Apostolus resurrectionis my-
sterium per orationem pro defunctis probare
contendit; & ostendere, quandoquidem pro mor-
tuis vbiq; oretur, eos etiam resurrecturos. Si enim
nunquam resurgent, frustra pro iisdem suffragia
nostra offeremus.

Purgato-
rium sub
terra est.

Cum hoc igitur fixū & indubitatum sit, & firmo certo sit certius, Purgatorium locum quendam subterraneū esse, contra quam sentiant Richardus de S. Victore, Papa Gregorius, alijq; plures, qui id ipsum modo in mari, modo in aëre, modo in certis quodā orbis angulo constituunt; dico, vniuersam hodie Ecclesiam orare, ac nos eius inuitatu oportere debere pro defunctorū animabus, quæ corporibus his exuuijs solutæ, & hinc in Dei gratia decedentium rationē corā se uero illo diuinæ iustitiæ tribunali reddere coactæ, captiuæ detinentur, & in purgatorio velut in carcerē aliquem compactæ manent, quo nō prius, quā quo ad vltimū quadrantē peruenierint omniq; debito vacent, eximentur. Atque id ipsum magni preces nostras pōderis esse cōstat.

Insignes
cōceptus.

Animæ enim, eheu! sunt miseræ illæ captiuæ, quæ in carcerē coniectæ, atq; ibidem grauissimis supplicijs excruciatæ, nō ante egredi aut liberari queunt, quam nouissimū quadrantē perfoluerint, & in Matth. Euangelio adumbratum legimus. Sunt quoq; spiritus illi afflictī, qui in locis infernis constituti, ad Sacratissimū Iesu nomen genua flectunt, manus & oculos in altū tollunt, id ipsum pronuntiant nomen Redēptoris adorant, & ab eo liberationē enixissime efflagitant; de quib⁹ ad Philip. Paulus, *In nomine Iesu omne genu flectatur, caelestium spirituum & infernorum.* Sunt adhuc miseræ illæ creaturæ quæ ad præfinitū temporis spatiū, procul à cælo in purgatorij locis exulant, inq; iisdem grauiter castigantur & perpurgantur, licet nō in æternū, diuinitatem tamen essentiæ visione interea priuatæ. Quod egregia è sacris litteris figura manifestum reddunt.

Matth. 5.

Philip. 2.

Ab salon licet patri post excitatos in vniuerso regno tumult⁹ iā recōciliat⁹ esset, atq; omniū priorū delictorum veniam consecutus, vt tamen iniustitiam

2. Reg. 14.

debit

debite satisfaceret, & aliquam saltem pœnâ propter concitatam multitudinē subiret, ad duos annos aula & dilectissimi patris vultu carere debuit. Actus hic iustitiæ temporalis reuocat mihi in memoriam ea quæ in cœlesti tribunali quotidie contingunt; vt certo mihi persuadeam, eodē prorsus modo cum defunctorū animabus agi: quamuis enim è mūdo hoc Deo Patri recōciliatæ decedant, plenam & integram omnium delictorum veniam & indulgentiam consecutæ, vt tamen æternæ illi iustitiæ faciant satis, & pœnas aliquas temporales, à quib. nondū penitus sunt liberæ, adhuc persoluant, ad præfixū temporis terminū cœlo carent, & in purgatorio velut in exilio quodam constitutæ sunt, iucundissima patris sui visione destitutæ.

Sunt deniq; incarceratæ illæ animæ, quæ in fideles Christianos oculos suos hodie cōijcientes, cum lacrymis, gemitu, & suspirijs inenarrabilibus, eorum aurib. lugubrē hanc nœniam occinunt, & tristib. hisce verbis eorū opem implorant. *Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.* Inclamant se à manu diuina tantum tactas esse, & non nisi ab vnica manu; vt hic discrimen inter has animas, & eas quæ tartareis mancipatæ sunt supplicijs euidenter fiat. hæ namque ab vtraq; Dei manu, & acriter quidem, etiam percutiuntur: adeo vt teste Apostolo, horrendum sit incidere in manus Dei viuentis.

Vos autem animæ quæ corpori huic adhuc viuis inclusæ, clamorem hunc pauperū attendite, & accommodate aures postulatis ac supplicarionib. earum quæ in tetro illo purgatorij carcere incluse sunt: atq; è verbis earum colligite, si vel vnica diuinæ iustitiæ manus adeo easdē excruciet, vt superiores ipsos ac non mortales in sui auxiliū aduocent,

Animæ in Purgatorio viuentes in opē implorāt. *Iob 19.*

Heb. 10.

quid de damnatorum supplicijs dicendum sit, quod
 ambab. Dei manib. percussa nocte dieq; assidue
 mant & eiulant, vt præ cruciatuū grauitate ten-
 porisq; quo illis excruciantur sunt, diuturnitate
 desperationis abyssum præcipientes ruant? Ipsa
 tem quæ purgatorio continentur, clamant, de
 nostram postulant, propter pœnarū quas ferunt
 grauitatem: idem enim carnifex, ignis se. illa
 rens & castigans delicta, excruciat has & illas.
 Gregor. *Eodem igne purgatur electus, & crematur da-*
natus. At vnum inter vtrasq; discrimen est, quod
 næ & supplicia earum, quæ infernalib. tormen-
 traditæ sunt, æterna sunt; purgandarum vero
 tempore præfixo terminentur. Illæ horribili-
 monum intuitu semper deterrentur; hæ frequen-
 ti Angelorum visitatione recreantur, illæ furoribus
 efferaescunt, desperant, & præ pœnarum grauitate
 impatientes sunt: hæ quotidie exultant, quod tormen-
 ta breui finienda sperent, viuunt in spe & opem
 fidelib. implorant, dicentes: *Miseremini mei, misere-*
mini mei salutem vos amici mei: vos in primis
 des, quib. tot opes & facultates reliquimus, vos
 lii, quos tot relictis opib. ditauimus: vos nos & de-
 sanguinei succurrite & opitulamini nobis, nostras
 ærumnas inspicite, orationes pro nobis effundite
 alijsq; effundendas indicite, ac viscera misericor-
 diæ nobis laxate. An non tristes illa querimonia
 cor vestrum ferunt, ac quodammodo discunt
 Auditores? an non lugubres illi clamores vos
 commiserationē excitant? feralis illa ac lamenta-
 bilis echo, an non vestras aures verberat? Audite
 ne filij eiulatum parentū vestrorum? audite sine
 redes querimoniae benefactorū ac Mecœnatorū
 ditisne amici preces carissimorū sodalium? Om-
 grati, ô adamantini, ô perfidi, ô parū antiqua fide
 & ami.

Discrimē
 inter sup-
 plicia da-
 mnatorū
 & electo-
 rum in
 Purgato-
 rio.

Job. 19.

& amicitia memores! sed non ita exigit. namque Christiana caritas, totus vt mundus in solamen & fauorem animarum dicat, *Requiem eternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Inter caetera Misericordiae opera non postremū Animam locum meo iudicio obtinet, captiuorū redemptio, precibus incarceratorum solutio, vinculorum, captiuitatis purgatorio eximere disruptio. Nullorum autē captiuorum redemptio insigni luculentior, aut prestantior habenda est, quam eorum, qui in alio orbe captiui detinentur: quos nostris precib. in libertatem asserere, ac flammis tormentisq; eripere possumus. Hoc autem pro dignitate facere magnae atq; diuinæ cuiusdam virtutis actus est, cum religione coniunctus, & quem in sacris litteris expressum legimus.

Voluit olim Deus, vt quicumq; bouē, aut asinam *Exod. 23.* aut quodcunq; pximi animal in foueam incidere *1. Cor. 9.* animaduertisset, omni ratione eidē quamprimū succurreret, ac luto educeret. Errat, q̄ putat hic de brutis solum animalib. sermonem esse. Audiat a. ille, quid dicat Apost. *Nunquid de bobus cura est Deo?* sed crediderim in hac ope animalib. impensa, curā & auxilium q̄ animabus exhibēdum est, exprimi. quas cū in purgatorij pfundum cecidisse hodie videam⁹, nostrūq; ab iisdē auxiliū efflagitari audiamus, nostrū pfecto erit, omni illis ratione succurrere & opitulari, atq; elemosynis, sacrificijs, votis, precib. eas tormentis eripere, in earūq; auxiliū dicere: *Requie eternā dona eis Domine.* In hoc mihi cō- *Ser. 44. ad frat. in e-rem.* ceptu viā p̄iuit magnus ille Doct. Aug. qui ad fratres in eremo degentes verba faciens ait: *Clamat rem. porcus, & cū eo clamare non cessant: cadit asinus, & oēs eū subleuare festinant: sed clamat in tormentis fidelis, & non est qui respondeat: ecce vestra humanitas, fratres. o rem deplorandam, ac crudelitatem inauditam!*

Magna

Magna quidem fratrum Iosephi crudelitas fuit quando exaudito eius eiulatu, & lamentis e cisterna, in quam eum deiecerant, nullus illi succurrere sustinuit, sed surdis clamores eius auribus excurrunt, & Ruben ijs deinde in mentem reuocans magno conscientiae remorsu illis exprobrauit: *Magis haec patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum, videlicet angustias animae illius, dum deprecaretur nos, & non audiuimus.* Sed maior multo mihi credite, fideliter est inhumanitas, qui viso fratres suos germanos in purgatorij cisternam deiecerat, ac tantum non in pullos, opem illorum quam enixissime postulat, non minus ad commiserationem excitantur.

Gen. 42.

Amos 6.
Filiorum
ingrati-
tudo erga
parentes
defunctos.

Quam si dura silex, aut steter Marpesia cautus.
Hunc porro mihi conceptum suggessit Propheta Amos, dicens: *Bibentes vinum in phialis, & unguento delibuti, & nihil patiebantur super contritionem Ioseph.*

Quam merito autem nostris hisce temporibus tuas, o Propheta, querimonias iterare possumus quot enim hodie reperire est filios, qui defunctorum parentum opes & diuitias dilapidantes, genioque quotidie indulgentes, de eorum supplicij ne minimum quidem solliciti sunt, ac vix vllam amplius eorum memoriam conseruant: imo tantum abest saepe, vt Deo pro eorundem salute supplicet, vt testamēta atque vltimam voluntatem non minus quam etiam complere negligent. O impietatem inauditam! o barbaram crudelitatem! o patres infelices, qui tam voracibus & immitibus lupis pedes vestras reliquistis!

Hæretico-
rum mo-
dernorum
crudelitas.

Rabies porro & crudelitas nostri temporis hæreticorum infinitis etiam partibus maior est omnique crudelitatis & inhumanitatis terminos excedit, defunctis enim bellum indicētes, corpora eorum

rum honore priuauit sepulchrali, animas autem fidelium suffragijs: ô barbaros & sanguinarios, ô commentū diabolicum! ô homines minime homines, sed inhumanos, brutos, stupidos, & ad gentilitios mores inclinantes! ô hereticos, nostri temporis procellas, religionis fulmina, tartaro genitas furias! Quid, simileſne eſſe vultis Parthis, quibus, vt refert Iuſtinus, ſolemne fuit mortuos canib. obijcere, caninoq; in ventre ijs ſepulchrum condere? Imitari vultis Peones. qui mortuorum cādauera in minuta fruſta concidebant, atq; ita in profluentem deiiciebant, vt à piſcib. & monſtris marinis deuorarentur, vt ſcribit Laërtius? Sequemini Colchios qui eadē culeo inſuta ex arborib. ſuſpēdebant, vt vultures & aquilæ, & quidquid auium ad prædam natum eſt ea deuorarent, teſte Æliano? An inſiſteris veſtigijs Arabum, qui vt è Strabone diſcimus, defunctorum corpora, etiam Regum & Principum in ſimo ac cœno componunt, cloacasq; ijs & foricas tumulorum loco aſſignant? An vero Maſſagetæ æmulabimini, qui præ ea, qua erant barbarie & immanitate mortuorum carnes ſibi in edulium parabant, parataſq; deuorabant vt ex opere Alexandri ab Alexandro colligere eſt.

Et ſane inſanſata hæc ingenia, inimici hi Dei & Sanctorum immaniſſimi, mortuorū hoſtes, noui illi Euangelici, pseudoprophetæ Baalim, ac ſacrificuli idoli, quod eſt ipſa Hæreſis, de illorum ſunt numero, de quibus olim locutus eſt Sapiens. Et erunt poſt hæc decedentes ſine honore; & in contumelia inter mortuos in perpetuum, & memoria illorum peribit: nullum quippe relinquent Epitaphium, nullos honores ſepulchrales, nullas fūdationes aut in pios vſus legata, quibus nomen eorum poſteris innotefcat, & pauperes atque alij occaſionem habeant
pro

Lib. 41.

Lib. 9 in

vita Pyrrhi.

Lib. 4 Var.

Lib. 16.

Lib. 3 c. 2.

Sap. 4.

pro eorum animabus Deo supplicandi.

Quid porro necesse est plurib. varietatem prophetiæ huius ostendere, cum ipsa nos quotidie doceat experientia, rem ita, vt diximus, se habet atq; ita per vniuersum orbē inualuisse constat, præsertim ijs in locis, in quibus infelix illud hæreticos lolium, & tristis errorū in religione Palmarum inter bonam segetē iniussus excrescit? Hæreticorum namq; sepultura infamis est, ac maxime de dedecore coniuncta: neq; n. maior apud eos mortuo corpori, q̄ animæ domicilium, ac receptaculum est splendidum, ac magnificum, habetur reuerentia, quam cadaveri bestię: nec maior animæ eius status, aut periculi quod ei in altero orbe subendum est, habetur ratio, q̄ aut asini, aut purdici canis. O pudor, ô infamia, ô dedecus intolerabile: Quis videmus in hæretici exequijs, ac pompa funebri aliud, quam cohortes aliquot militum, integrosq; insignib. manipulos? & lictores securib. instructos vt magis maleficus quispiam ad supplicium ducatur, quam defuncti corpus ad tumulum deferri videtur. Bene igitur dixit sapiens: *Et erunt post hæc dormientes sine honore, & in contumelia inter mortuos.*

Sap. 4.

Quid? nonne in vrbib. nostris maritimis, si Anglum quempiam, aut Belgam in portub. mori contigant, bōbardæ & tormēta bellica horredō bōrtu remugiunt? de precib. pro mortuo effundendis nulla penitus fit mentio. Illæ nimirū sunt exequias quas mortuis peragūt, illa sunt iusta, quæ perficiunt: hæc sunt apud illos officium defunctorum & sane fumo illo & strepitu animas, non dico ad cœlos, sed ad inferos recta deducunt. An non igitur sepultura hæc infamis est, & exequiæ quales bestiarū, & quales Deus olim p̄ Prophetā Iochim impio regi intentavit, *sepultura asini sepelietur: & quales*

Ierem. 22.

quales impiorum sepulturas fore auguratus est sapiens: *Et erunt post hac decedentes sine honore, & in contumelia inter mortuos?* Sap. 4.

Lutherani vero & ministri Anglici cum pspicerent, quantā hęc sepeliendi ratio infamiam secum trahat, mitius & benignius multo cum mortuis agunt. Psalmos enim in eorum funere decantant, funebri eos oratione cohonestant & epi-aphia iisdē erigūt. Et sane nouit vniuersa hęc Gallia, quanto honore & cęrimoniam, quantaq; solēnitate, Elisabethę Anglię & Hibernię reginę, nuperrime defunctę corpus deductū sit: deducētib. id nimirum totius regni procerib. atq; omniū Ecclesiarū Episc. superpellicea & pluuialia splendida indutis & defunctorū officiū ac varios p mortuis psalmos decantantibus. In hac porro deductione ducentę virgines spectabantur, albis indutę vestibus, & albis caput coopertę peplis, ac velis, quę cingulo tenus dependebant: hęc pro defunctę reginę anima Deū exorabāt, quas Principes & Magnates ac publici ministri, atris induti, & vbertim lacrymantes proq; Principis suę anima supplicantes, sequebantur, q nisi animę hęc omnia saluti plurimum conducere credidissent, nunq hoc schemate & pompa corpus ad tumulum derulissent, fuisset alioqui ingenti Principem fęminam ludibrio exponere.

Elisabethę
Ang. regi-
nę funus.

Ipsę quin etiā Calvinistę, q tam crudeliter modo in cęmiteria nostra desęuiūt, & velut furię quędam infernales, magna mortuorū contumelia, in loca sacra & ossa Sanctorū, magno crudelitatis exemplo grassantur, cum sibi post mortem non maiore honorem q equo & mulo, quib. nō est intellectus, a suis exhiberi cernerent, in conuentu quodā Ministrorum quē Geneuz an. M. D. L. XXII. indixerūt, inter cęteros synodi articulos statuerūt vt

pro

pro mortuis preces effunderentur. Sed laudabile hoc institutum Calvinistica quadam vafritie & a ftu oblitteratum, & penitus erasum fuit, ne quicum Papiftis forfitan in facris ritibus fimilitudinem inducerent. An non igitur mera quædam malitia est, ne dicam vefania, mortuis bellum indicare, inftar spumantium ac rabidorum canum lapides fepulchrales vefano dente præmordere?

Ratio 10.

Aliud longe magis admirandum audite, Indotus ille Martyr Edmundus Campianus, Societas Iefu, nobilis de nobili trunco furculus, ac facis nostri decus & columen, in fuis ad Oxoniensibus academicis rationibus, quibus eos ad difputationis certamen prouocauit, & quibus Religionem Catholicam assertum, ac propugnatum iuit, ait magnum Turcarum Imperatorem, totius Christianitatis calamitatem, cum de nouo illo Antichristo Lutheri, de quo eius erroribus, quos in Germania diffundebat, inaudiuiffet (inter quos erat & purgatorij negatio precum pro defunctis effusarum inutilitas) magnificis eum litteris compellasse, suumque ei obsequium obtulisse, adeo ut quacumque occasione oblata auxilium se ei laturum sponderit. Mahumetanus ecce tyrannus suum pseudoprophetae huic obsequium defert: cum sciret, peruersorum eius dogmatum promulgatione maiorem sibi ad Christianorum regiones ferro flammamque vastandas aditum, quam quingentorum millium hominum robore referatum iri. quamobrem summas eum gratias ob turbas concitatas agebat, ac si qua re & auxilio in posterum indigeret, ei suo se obsequio futurum pollicitus est.

Nos vero Catholici Nouatorum horum consuetudine & vafritiem exosi, Sanctos inuocamus imagines eorum dedicamus, mortuos honore affici-

mus, animarum eorum dem recordamur, nostris-
que eos precibus, quantū in nobis est, adiuuamus?
Et quoniā nos filios Sanctōrū appellamus, quo o-
lim Tobias nomine suam cognationem commen-
dauit; ideo quoq; par est, vt maiores nostros imi-
temur: nam cum patres nostri, sanctissimi viri fu-
erint, pietate & religione insignes; consentaneum
etiam est, ne filij ab eorum virtute & meritis ali-
quaratione degeneres existant: cumq; illi tam be-
nignos se erga mortuos prābuerint, tanto reliqui-
as eorum honore coluerint, proq; eorum anima-
bus tanto affectu orauerint; æquum est, nos ad i-
mitationem eorum accendi, magnum erga de-
functos affectum ostendere, semperq; in eorum fa-
uorem sacra hæc verba iterare: *Requiem aternam
dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Porro oratiuncula hæc sancta est, bene & recte
instituta, ac magnam pietatem spirat, semperq; a-
pud omnes, qui vnum se adorare Deum, veramq;
religionem amplecti profitebantur, in vsu existit.
Et cū non nisi tres in orbe vniuerso religiones re-
perire sit, quæ veluti cæterarum principes ac ma-
gistræ sunt, & in vnum Deum credunt, Iudaica,
Mahumetana, & Catholica; hæc tamen omnes Pur-
gatorium aliquod esse credunt, de mortuis pie ac
laudabiliter sentiunt, proq; eorum animabus De-
um quotidie deprecantur.

Iudæi enim, qui legē suam infractam & integrā
adhuc custodierunt, quotidie pro defunctis Deo
supplicat; nam cum eos sacrificijs adiuuare ne-
queant, quæ non nisi in templo Salomonis, quod
in aduentu Messix tandē aliquando restaurandū
putant, paragere liceat, varias precandi formulas
in hunc vsum concinnarunt, ita vt eorū Mahosor,
qui ijs instar Breuiarij cuiusdam est, in quo variæ

Tres in
mundo re-
ligiones
capitales,
quæ om-
nes pro
mortuis
Deo sup-
plicat.
Iudæi pro
defunctis
orant.

De S S. tom. 1.

F preces

preces continentur, orationibus pro defunctis fundi solitis scateat. Deinde & hoc ijs solenne est cum aliquis eorum in extremo vitæ articulo constitutus est, lectum eius frequentes circumstantes magnoq; eum affectu obsecrant, vt ita in altero orbe cum fuerit, sodalium suorum memoriam vt ipsi eius hic in terra memores futuri sunt, eque efflagitant, vt, cum in alteram vitam venerit, Messiam roget venire in mundum ne differat, sed aduentum suum maturet.

Turcæ
mortuos
reueren-
ter ha-
bent.

Turcæ autem in hoc Iudæis adhuc religioſiores sunt & accuratiores: cum enim credant animas mortalium post hanc vitam purgandas, promittunt preces fundant, de ijsdem non nisi reuerentius admodum loquuntur, eorumq; memoriam celebrant: adeo vt sex quotidie lampadum millia ante pseudoprophetæ Mahometi tumulum in ciuitate Mechæ accensa colluceant.

Itē Chri-
stiani.

Christianos vero pro mortuis preces effundere notius est quā vt pluribus verbis explicari debeat: nā quocūq; demum loco ij reperiantur, Catholici sint, vel Schismatici, defunctorum tamen memoriam celebrant: Græci sc. Constantinopoli, Aethiopes sub Prete-ianne, Abyssini & Maronitæ in Oriente, Chineses apud Antipodes, atq; adeo per uniuersum terrarum orbem, quo Christianorum nomen penetravit, Purgatorij quoq; fides viget, ac pro defunctis preces indici solent. Solus Calvinista degener ac spurius sanctæ huic consuetudini repugnat. In quo ipsi eum Ethnici superarunt, qui se benignos & pios erga mortuos eorumq; reliquias, longe secus quā hæretici, præbuerunt. Quin et Cicero, fidei licet lumine destitutus, scribere non erubuit, primū ad pietatem gradum esse, eorū qui ante nos vixere reminisci, eorumq; memoriam integram

Quid ve-
teres Eth-
nici de
mortuis
senſerint.

tegram seruare, quia iam dudum tributū, ad quod ipsa nos mors obligat, persoluerunt: adeo vt non solū ille impius ac nefandus & naturæ aduersarius haberetur, qui corpori defuncti debitū officiū ac honorē negaret; verū etiam qui animę. Ipse quoq; Philosophorū omnium caput Aristoteles ijsdē insistentis vestigijs, æquus esse ait mortuis quam viuētib⁹ auxiliari. O apophthegmata aurea, ac Christianis semper recolenda! Ethnicus ecce de mortuis nos reuerenter loqui vult, & hæreticus ijsdem bellum indicit. O tempora; ô mores, ô sæculi labem!

In proble.

Iidē ipsi Ethnici etiam immanitate barbari & feritati inculti, tanto semper defunctos eorumq; ex hoc mūdo emigrationē honore profecuti sunt, vt mirer, hæreticos historias & gesta veterū legentes nō erubescere. Lycurgus quippe Lacedæmoniorum legislator sanxit, vt mortui cum oleæ ramis ad sepulchrum deferrentur: vt edoceret nos, mortuis honorem esse exhibendum, ac misericordiam, cuius oliua symbolum est, ostendendam.

Plutarch.

Albanis mos erat, oēs defuncti opes, & quidquid pretiosum habebat, sepulchro inferre: quo audito cōfundātur Christiani, q̄ cū parētes & affines terrę mādādi sunt, adeo interdū sordidi & tenaces sunt, vt viles & semilaceros vix ijs paños dare sustineāt.

Alex. ab
Alex. lib. 1.
ca. 2.

Refert apud Diodorū Siculū Ctesias historicus Macrobios Æthiopę populos, defunctorū statuas ex auro vel argēto, vel ligno erigere cōsueuisse, vt eorum ita memoriā, visa statua, in animo semper cōseruaret. His vero statuis quę intus excauatæ erāt, defunctorū cineres includebātur; is vero q̄ defunctis sanguine erat pximus easdē domū deferebat, q̄ easdē deinde vitro pellucido includebat, vt melius forinsecus videri possēt, ceteri vero affines ijsdē statuis frugū suarū primitias atq; alia plurimā sacrificia quotañis offerebāt.

Diod. lib.
3. v. 2.

Maior adhuc erat Galatarū erga mortuos
 tus, ne dicam superstitio: quam primū enim ve
 quis inter eos exspirasset, varias ad eum literas
 scripta destinabant, quæ deinde ipso sepulture
 vna cū corpore cremabant, credebant namq; eas
 à mortuis in altero mundo legi. Erat, fateor, ha
 mera superstitio: sed ea tamen quam proximè
 Sanctam Christianorum consuetudinem & cere
 monias accedit; hi enim harum chartularum
 co preces iisdem offerunt, quarum efficaciam
 robur eas experiri certo certius credunt.

Græci hac in re cæteris gentibus haud extinctis
 negligētiores. Alexander namq; Macedo, Heptate
 ftioni amicorū integerrimo extincto tam splen
 didas exequias adornauit, vt ipsa etiā animalia
 tibus suis nō defuerint: ita vt non sufficeret ei totū
 exercitū atris indutū spectasse, nisi & vrbi, in qua
 ille exspirasset, muros quodammodo deraderet,
 equorum iugas in signum luctus detonderet.

*Plut. in pro
 blem. Ha
 licarn. lib. 5.*

Græcis quoq; non celsere Romani, vt nimirum
 è funere Iunij Bruti manifestum redditur; Bruti
 inquā, qui vitæ suæ periculo patriā in libertatem
 asseruerat, ac duro Tarquiniarum eā imperio
 berarāt. Hic enim cum fato concessisset, totius po
 puli, ac senatus humeris, magno cū honore in
 rū delatus est, & funebri omnium primus oratione
 cohonestatus: qui mos deinde Romæ intulit, ut
 mox ad alias nationes, sed ad Christianorum pro
 fertim exequias celebrandas, dimanauit, vt nimirum
 rum ex oratione S. Ambrosij in exequijs Magni
 Theod. videre est.

Videte igitur, vt oēs orbis nationes etiā barbaræ
 defunctorū memoriā celebrarint; & soli pro
 dor! Calvinistæ eosdē insectantur, preces p
 negāt, sepulchra exhibilāt, & nulla erga defunctorū
 misericordia tanguntur. O crudelitatem intolerabilem!

lem ! Audite vt & in sacris literis sepulturæ dignitas extollatur. inter ceteros. n. quos Messie venturo tribuit Isaias honores, ait sepulchrū ei⁹ fore gloriosum, & magnificētia eximiū ? *Isaia. II.* *Erit sepulchrū eius gloriosū: q̄lxx. interpretes verterūt: Et erit requies eius honor.* & Hier. Hebraicū textū secutus. *Et erit sepulchrū eius gloria.* è quib. omnibus vnū hoc efficitur Christū magnifice & gloriose sepeliendū. Ipse n. qui toto vitę suę tēpore omnia sublimia, diuitias, honores & delicias cōtēpserat, ipsū honorē qui mortuis impēditur, & honestā sepulturam noluit negligere: fuit porro ipsa gloriola, si quę vmq̄ cum varia in eā vnguēta & aromata, idq̄ p̄ feminas pi- as, impēsa sint. Quis igitur credat, Deū, q̄ tātos honores & tā gloriosū Filio suo sepulchrū destinārat, eosdē fidelib. nolle impendi; fierine pōt eū in deteriorē partē interpretari, si pro eorū animarū rege preces fundantur, & sacrificia ppitiantia offerantur? an putabimus eū offendi si solitā illā bene apprecandi formulā sæpius in purgandorū auxilium repetamus, *Requie aternā dona eis Domine & lux perpetua luceat eis?* Nequaq̄. Sed eodem nos inuitat dilectissima eius sponsa Ecclesia atq̄ hoc ipsū enixissime miseri illi captiui à nobis efflagitat: hoc vnū hodierna die maximopere à nobis postulāt; huius rei ergo in nos oculos conijciūt, & eā se impetraturos penitus cōfidunt. Nulla quippe toto anno dies illis illucet optatior, & nulla festiuior. Hodie nāq̄ exultāt & letātur, cū preces nostras aliquod habuisse pōdus sentiūt, vt hi quidē pœnis omnino liberati ad aternā requiē euolēt; illi vero aliq̄ saltē tormentorū leuamen sentiāt. Huc respexisse mihi vis⁹ *Psal. 50.* est David vates cum diceret, *Auditui meo dabis gaudiū & latitiā & exultabunt ossa humiliata:* scio quidē hoc nō min⁹ de resurrectione generali, in qua mor-

tuorum corpora, ad Angelicę tubę clangorem, quæ ad iudiciũ ac deinde ad gloriam euocabuntur, lo- pulchris, immortalitatis & gaudij gloria rutilant egredientur, posse intelligi. Sed alio sensu & quod mystico de animabus Purgatorio detentis intel- gimus; quæ auditis hodie precibus in earũ fauoribus effusis mirum in modum exultant, magnoq; riu- lo perfunduntur: eas autem eleganter per *ossa humiliata* designari existimo, quæ nimirum toties in- ram diuina maiestate sese humiliarunt.

Et bene, meã sententiã, ait *ossa humiliata*, & ma- caro. peccatores .n. carnales nimirũ homines, quæ carnis delicias semper cõsectati sunt, eãq; nimirum- nere fouẽdo ad tartari abyssum deuoluti, ad p̄- Ecclesię nõ exultant, cũ eius suffragia illis nequã- p̄desse. Sed sola ossa, homines in quã sancti ac mi- di cõtẽptores, qui in vasta quadã solitudine p̄- tentiã agẽtes (Antonios, Paulos, Hilariones, Mac- rios intelligo) ipsi mũdo adeo exsucco videbantur, vt p̄e macie ex inedia cõtacta, ex sanguia quã- ossa & emedullata cadauera viderẽtur. Deinde *ossa humiliata*, q̄ soli humiles, dura in quã illa ac soli- da ossa, & heroica quadã cõtãtia & virtutibus de- firmata, q̄ nimirum toties genua corã diuinæ mai- statis oculis curuarunt, in altero mundo recrea- merẽtur; non vero ossa illa superbia & ambitio- turgẽtia, qui sese numquã sub potẽti Dei manu hu- miliare, aut submisse de seipsis sapere voluerunt.

Elephan-
torum
forma.

Dicuntur elephanti, vasta illa animalia, quæ ex- crura ex vnico tantũ constant ossa, sine vllõ nouo aut articulo, quiq; numquam crura incuruant, vt semel ad terrã prostrati fuerint, non posse se rursum in pedes erigere, atq; ita facile in venãtiũ potellari concedere. Ast alia animalia, quæ exiguis conuulsa ossiculis, ac varias habẽt in crurib. vertebra, calq; flexi-

flexibiles, licet ad terrā concidant, leui se negotio iterum suberigunt, seseq; in fugam conijciunt. Id ipsum mihi de dānatis hic dicere liceat: eos nimirū cū instar brutorū Elephantorū hoc in mundo vixerint, ossa & latera continua inarticulataq; habētes; & numquā genua flectere, & ferreū magni iudicis legibus submittere cor voluerint, si semel ad inferos p̄cipites ruant, numquam deinde amplius ad vitam posse resurgere. Sed humiles illos electos, *Luc. 18.* de quibus in Euag. dicitur, *Sinite paruulos venire ad me,* q; nimirū toties corpus & ossa ad Dei obsequiū incuruarūt, quiq; sese toties corā maiestate ei⁹ humiliarūt, licet ad purgatoriū vsq; deciderint, facili negotio posse resurgere, & ad p̄cum nostrarū auditū, magna letitia & exultatione, iuxta Prophetæ verba, *exultabunt ossa humiliata,* perfundenda. *Psal. 50.*

Hinc factū est, vt veteres illi Patriarchæ semper iuxta Ierosolymā, aut saltem in Palaestina sepeliri voluerint: spiritu namq; Prophetico augurabūtur fore, vt, post tēpli illius splēdidi exstructionem, sacrificia ibidem ac preces pro mortuis Deo offerretur: atq; ideo haud procul à ciuitate sancta Ierusalem humari cupiebant, vt scil. ossa eorum, preces quodammodo audiendo, & Sacrificiorum nidorē odorando, ad meritorum participationem exultarent. Ne vero me existimetis fabulas, aut nugas vendere, inspicite cap. 50. Genes. & videbitis Patriarcham Ioseph lecto ad mortem vsq; affixū enixe à fratribus postulantem, diligentem vt sui corporis à morte rationem haberent, neue ossa sua in Aegypto idololatriā infami, & in qua nulla mortuorum habebatur ratio, finerent putrescere; sed secum eadem in terram Chanaan asportarent, in qua tot pro iisdem sacrificia, & victimæ immolari, tot aliquando orationes fundi debebant.

Cicero in
offic.

Quamobrem, Christiani, vnum hoc nostrum hodie ac toto vitæ tempore sit studium, pro fidelibus defunctis feruentissime ad Deū preces effundere, eorumq; nullo non tempore memoriam facere. Moueant nos obsecro tormenta & supplicia quibus excruciantur, vt querimonijs eorum auro accomodemus, eorum necessitatibus subueniamus, & re ipsa iam ostendamus, quo eos olim amare, quo affectu fuerimus profecuti. Marcus Tullius tribus potissimum de causis nos à Deo conditi asserit, *Non solum enim*, inquit, *nobis nati sumus, sed ortus nostri partem patria, partem parentes, partem sibi amici vendicant*: amici quidem vt diligantur; parentes, vt colantur; patria vero, vt ab hostium incursum defendatur. Idem mihi quoad defunctorum memoriam dicere non liceat? & sane si pariter eadem verba expressero, sanctius multo & melius mihi videor conclusurus: *Non solum nobis nati sumus, sed ortus nostri partem Ecclesia, partem Sancti, partem sibi mortui vendicant*: Ecclesia quidem, quod nostra vera sit patria; Sancti quod parentum nobis loco sint; mortui deniq; quod instar amicorum habendi, quodq; nostras hodie preces etiam atq; etiam implorent. Igitur quantum in nobis est, eos adiuuemus, ac diuinam misericordiam sollicitius pro iisdem exoremus, vt nimirum eorum misereatur, pœnas minuat, temporis spatium abbreviet, nostras orationes eorumq; querimonias & lacrymas non respuat, deniq; eas acerbis purgatorij flammis eripiat. Quamobrem toto vitæ tempore semper pro iisdem Dominum inuocemus, dicentes: *Requiem aeternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Et sane ô pater misericordiarum, & totius consolationis Deo, viuorum ac mortuorum iudex equissimus, suppli-

supplices te hodierna die deprecamur, vt captiuarum illarum virginum lamenta, suspiria, clamores, lacrymas benignus exaudias: ac tristes creaturarum tuarum gemitus attendas, quæ iam à tot annis, tamq; grauius, & tam atrocibus apud inferos in iustitiæ tuæ carceribus, supplicijs excruciantur. Noli quæso clementissime, ac benignissime Deus aures eorum questibus occludere, qui noctes & dies de profundis terræ visceribus ad te in clamant, ita namq; sortem eorum describens *Psalm. 129.* *Psalmographus*, ait, *De profundis clamaui ad te Domine exaudi orationem meam; Fiant aures tue intendentes in vocem deprecationis mee.* Quare age fidelium omnium conditor, eorumq; animarum redemptor, misericordiam & gratiam illis impertire, & venia misericordissimæ pietatis tuæ omnia illorum peccata extingue, & vniuersalem omnium illis delictorum veniam cõcede, vt indulgentiam quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur: & tetrissimis carceribus egredientes libertatis æternæ compotes efficiantur, ac recta ad beatorum gloriam & requiem sempiternam, quam ipse beatitudinis status secum trahit, perueniant: ad quam nos Pater, & Filius, & Spiritus sanctus perducere dignentur.

IN FESTO MARCELLI EPISCOPI PARISIENSIS.

Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit Deo.
Eccles. 44.

FIGURA.

Inter cæteros quos Romana resp. tulit viros vir- Plutarch.
tute & rerum gestarum gloria insignes ac bello in Marcel-
& pace nobiles, non postremum, meo quidem iudicio, locum obtinet magnus ille Marcellus, qui lo.
F 5 Han-